

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. No 52-654-01-104
Дата 23, 07 2026

ДО

Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 52 – ТО

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

56
14
указ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме Законопроект за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование заедно с мотиви и предварителна оценка на въздействието съгласно методологията – приложение към чл. 70, ал. 3 от ПОДНС.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване.

Вносители:

Жанко Златков
Иван Петров
Здравко Огнянов
Красимир Иванов
Десислава Димитрова
Владимир Родков
Александър Узунов
Димитър Петков
Томислав Костов
Силвия Христова
Ивко Божковски
Димитър Петков
Десислава Костова

Иван Вазел

Румяна Янкова-Аврамова

Или Карабахчиев

Табанин Кобачев

Юлиан Хасан Ротмун

Мирена Гунчева-Иванова

Милев Златков Вазел

Стефан Загорчев-Серафимов

Владимир Петров Ракот

Иван Пашински

Дели Андреева

Засла Филев

Симон & Иван

Нихан Ф. Юзертан

Милена Жедев

Стефан Ганев

Георги Кочев

Весела Монгова-Тан

Александар Стоилов

Юлия Димитрова
Георги Илиев

Вяра Петрова

Мария Петрова
Емил Денков

ПРОЕКТ

ЗАКОН

**ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ**

(Обн., ДВ, бр. 79 от 2015 г., изм. и доп., бр. 98 от 2016 г., изм., бр. 105 от 2016 г., бр. 58 от 2017 г., изм. и доп., бр. 99 от 2017 г., изм., бр. 24 от 2018 г., изм. и доп., бр. 92 от 2018 г., изм., бр. 108 от 2018 г., бр. 24 от 2019 г., доп., бр. 42 от 2019 г., изм., бр. 100 от 2019 г., бр. 101 от 2019 г., изм. и доп., бр. 17 от 2020 г., бр. 82 от 2020 г., изм., бр. 17 от 2022 г., изм. и доп., бр. 34 от 2022 г., изм., бр. 102 от 2022 г., изм. и доп., бр. 11 от 2023 г., изм., бр. 102 от 2023 г., изм. и доп., бр. 23 от 2024 г., бр. 27 от 2024 г., бр. 69 от 2024 г., бр. 26 от 2025 г., доп. бр. 64 от 2026 г.)

§ 1. В чл. 11, ал. 1 се създава изречение второ:

„Обучение, свързано с религиите, включително с елементи на конфесионално обучение, в системата на предучилищното и училищното образование се осъществява само при условията и по реда на този закон.“

§ 2. В чл. 15 се създава т. 4:

„4. езикова подкрепа на децата и учениците, които не владеят български език в достатъчна степен.“

§ 3. Член 16 се изменя така:

„Чл. 16. (1) За децата и учениците, които не владеят български език в достатъчна степен за ефективно усвояване на компетентностите, заложиени в държавните образователни стандарти за предучилищно образование и за общообразователна подготовка, включително за които българският език не е майчин, се предоставя езикова подкрепа според потребностите им.

(2) Степента на владеене на български език се установява при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за усвояването на българския книжовен език, чрез прилагане на утвърдени от министъра на образованието и науката стандартизирани инструменти.

(3) Степента на владеене на български език се установява задължително:

1. при постъпването на децата в предучилищно образование, както и в края му;
2. при постъпването в първи клас на ученици, които не са били включени в предучилищно образование;

3. при постъпването в системата на училищното образование на ученици, които са завършили клас, етап или степен в друга образователна система;

4. при постъпване в системата на училищното образование на ученици с временна закрила или търсещи или получили право на убежище или международна закрила, които не са завършили или не разполагат с документ за завършен клас, етап или степен в друга образователна система.

(4) Езикова подкрепа включва:

1. обща подкрепа за личностно развитие чрез допълнителни модули или допълнително обучение по български език, както и чрез консултации по български език;

2. подготвителен езиков клас преди постъпването в първи клас

(5) Видът на езиковата подкрепа по ал. 4 се определя от детската градина или училището според потребностите на детето или ученика и степента на владееенето му на български език.

(6) Родителят е длъжен да осигури присъствието на детето си в определения по ал. 5 вид езикова подкрепа.

(7) Езиковата подкрепа по ал. 4, т. 2 се организира в дневна, индивидуална, или дистанционна форма на обучение.

(9) Съдържанието на езиковата подкрепа по ал. 4, т. 2 се определя при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за усвояването на българския книжовен език, а организацията - в държавния образователен стандарт за приобщаващо образование – за езиковата подкрепа по ал. 4, т. 1, и в държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование – за езиковата подкрепа по ал. 4, т. 2.

(10) Децата и учениците, на които се предоставя езикова подкрепа, може да се включват във всички форми на обща подкрепа за личностно развитие и в други организирани от институцията дейности в зависимост от степента, в която владеят български език.

(11) Езиковата подкрепа се финансира при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за финансирането на институциите.“

§ 4. В чл. 17 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за усвояването на българския книжовен език и в държавния образователен стандарт за финансирането на институциите“ се заменят с „при условията на чл. 16“.

2. Алинея 3 се изменя така“

„(3) В детските градини и училищата, в които се обучават деца и ученици с предоставена временна закрила или търсещи или получили международна закрила в

страната по реда на Закона за убежището и бежанците, при необходимост се осигурява обучение по български език при условията на чл. 16.“

§ 5. В чл. 18, т. 3 след думите „български език“ се поставя запетая и се добавя „при осъществяването на езиковата подкрепа“,

§ 6. В чл. 20 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 1:

„(1) Овладяването на българския книжовен език от децата в предучилищното образование се проследява при провеждане на педагогическите ситуации в направление „Български език и литература“, както и в хода на предоставянето на обща подкрепа по чл. 16, ал. 4, т. 1.“

2. Досегашната ал. 1 става ал. 2 и в нея след думата „литература“ се добавя „и е обект на проследяване в хода на езиковата подкрепа по чл. 16“.

3. Досегашните алинеи 2 и 3 стават съответно алинеи 3 и 4.

§ 7. В чл. 47 се създава ал. 5:

„(5) При условията и по реда на този закон всички училища, които осъществяват обучение в начален етап на основно образование, може да осигуряват подготовка по български език в подготвителен езиков клас.“

§ 8. В чл. 76 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4, изречение второ след думата „Религия“ се поставя запетая и се добавя „както и учебният предмет Добродетели и религии“.

2. В ал. 7, в изречение второ думите „Учебните програми“ се заменят със „С изключение на учебния предмет Добродетели и религии, учебните програми“.

3. Създава се нова ал. 8:

„(8) Учебният предмет Добродетели и религии е насочен към ценностно формиране на личността и възпитание в добродетели и за изучаването му се разработват алтернативни учебни програми, предоставящи възможност за избор между учебно съдържание с елементи на конфесионално обучение и без елементи на конфесионално обучение. Изборът на учебна програма по учебния предмет Добродетели и религии се извършва при условията на чл. 12, ал. 2.“

4. Досегашната ал. 8 става ал. 9.

5. Създава се ал. 10:

„(10) За осъществяване на езиковата подкрепа по чл. 16, ал. 4, т. 2 министърът на образованието и науката утвърждава учебна програма, която определя и броя на учебните часове.“

§ 9. В чл. 88 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) В задължителните учебни часове в съответствие с държавния образователен стандарт за учебния план се включва и изучаването на учебния предмет Добродетели и религии.“

2. Досегашните алинеи 2–6 стават съответно алинеи 3–7.

§ 10. В чл. 89, ал. 2 се изменя така:

„(2) В избираемите учебни часове може да се изучават и учебните предмети по чл. 76, ал. 1, 2, 3 и 5, както и учебният предмет Религия.“

§ 11. В чл. 92, ал. 1 думите „по един учебен час на класа“ се заменят с „до един учебен час на класа“.

§ 12. В чл. 98, ал. 2 след думата „Класовете“ се поставя запетая и се добавя „с изключение на подготвителния езиков клас“.

§ 13. В чл. 99 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 се създава изречение второ:

„Учениците, записани за обучение в подготвителен езиков клас, се организират в групи.“

2. Създава се ал. 8:

„(8) Индивидуално обучение може да се организира и за ученик, избрал обучение по учебна програма без елементи на конфесионално обучение по учебния предмет добродетели и религия, ако в училището няма достатъчен брой желаещи от класовете в съответния етап от степента на образование за сформирание на група.“

§ 14. В чл. 100 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след думите „броя на паралелките“ се добавя „и групите“.

2. В ал. 2 след думите „Броят на паралелките“ се добавя „и групите“.

§ 15. В чл. 107, ал. 2, се създава т. 7:

„7. ученик в подготвителен езиков клас“.

§ 16. В чл. 108, ал. 1 се създава изречение второ:

„Обучението в подготвителния езиков клас се организира в групи“

§ 17. В чл. 111 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 се създава т. 6:

„6. учениците, които се обучават в подготвителен езиков клас, когато в училището няма достатъчен брой ученици за сформирание на група“

2. В ал. 2 се създава изречение второ:

„Индивидуалната форма за учениците в подготвителен езиков клас включва индивидуални часове, текуща обратна връзка и годишна оценка в съответствие с чл. 120, ал. 9.“

3. В ал. 3 в края се поставя запетая и се добавя „а обучението в подготвителния езиков клас – по учебната програма по чл. 76, ал. 10“

§ 18. В чл. 113 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) По изключение дистанционна форма може да се организира и за обучение:

1. в класовете от I до IV включително - когато ученикът е на лечение в чужбина за период над 30 дни;

2. на ученици от подготвителния езиков клас - когато в училището няма достатъчен брой ученици за сформирание на група.“

2. В ал. 4 в края се поставя запетая и се добавя „а за учениците от подготвителния езиков клас – по учебната програма по чл. 76, ал. 10“.

3. В ал. 6 се създава изречение второ:

„Дистанционната форма на обучение в подготвителния езиков клас включва учебни часове, самоподготовка, текуща обратна връзка и определяне на годишна оценка по чл. 120, ал. 9.“

§ 19. В чл. 118 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 5:

„(5) За учениците в подготвителния езиков клас, оценката е показател за степента, в която са постигнати очакваните резултати, заложиени в учебната програма по чл. 76, ал. 10.“

2. Досегашната ал. 5 става ал. 6 и в нея след думите „Не се поставят оценки“ се добавя „по учебния предмет Добродетели и религии“,

3. Досегашната ал. 6 става ал. 7.

§ 20. В чл. 120 се създава ал. 9:

„(9) На учениците от подготвителния езиков клас се поставя само годишна оценка за владенето на български език, която се изразява с качествен показател „владее езика в достатъчна степен“ или „не владее езика в достатъчна степен.“ .

§ 21. В чл. 122 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 3 се изменя така:

„(3) С изключение на случаите по чл. 124, ал. 1, ученик в началния етап на основно образование продължава обучението си в следващия клас независимо от годишните си

оценки по изучаваните учебни предмети, а ученик в I клас – независимо от общата си годишна оценка, ако се обучава в дневна, индивидуална, самостоятелна, дистанционна или комбинирана форма и неговата възраст е съответната за този клас или я надхвърля, но с не повече от три години.“

2. Създава се ал. 4:

„(4) Ученик в подготвителния езиков клас продължава обучението си в първи клас независимо от годишната си оценка.“

§ 22. В чл. 124 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създават се нови алинеи 2 и 3:

„(2) За учениците по ал. 1 от I клас, които не са постигнали очакваните резултати, заложи в учебната програма по Български език и литература, се прилага инструментариум за диагностика на владенето на български език, утвърден със заповед на министъра на образованието и науката. Инструментариумът се прилага от учител в начален етап от основната степен, който се определя със заповед на директора на училището и не може да е учителят, който преподава на ученика по учебния предмет Български език и литература.

(3) Ученикът по ал. 2 повтаря класа, когато резултатите от приложения Инструментариум показват, че той не владее български език в достатъчна степен за ефективно усвояване на компетентностите, заложи в държавния образователен стандарт за общообразователна подготовка. В останалите случаи, ученикът продължава обучението си във II клас, като му се предоставя езикова подкрепа по чл. 16, ал. 4, т. 1.“

2. Досегашната ал. 2 става ал. 4, като в нея изречение първо се изменя така:

„За учениците по ал. 1 и ал. 3, изр. първо, с изключение на тези, които са се обучавали в самостоятелна форма, както и за учениците от подготвителния клас, получили годишна оценка „не владее езика в достатъчна степен“, задължително се организира допълнително обучение по време на лятната ваканция при условия и по ред, определени със заповед на директора на училището.

§ 23. В чл. 128 се създава ал. 3:

„(3) На ученик, преминал обучение в подготвителен езиков клас, се издава удостоверение за завършения клас, в което се вписва годишната оценка и се дават препоръки за езикова подкрепа през следващата учебна година.“

§ 24. В чл. 147 след думите „учениците от I до XII клас“ се поставя запетая и се добавя „ както от подготвителния езиков клас,“.

§ 25. В чл. 151, ал. 3 се създава т. 3:

„3. обучение в подготвителния езиков клас“

§ 26. В чл. 154, т. 3 след думата „Религия“ се поставя запетая и се добавя „Добродетели и религии“.

§ 27. В чл. 173, ал. 2, т. 2 се изменя така:

„2. се обучава в подготвителен езиков клас независимо от формата на обучение или в I-XII клас в дневна, вечерна или комбинирана форма и не е посещавал училище по неуважителни причини за период, по-дълъг от два месеца;“

§ 28. В чл. 347 се правят следните изменения:

1. В ал.1 думите „от 50 до 150 лв.“ се заменят с „от 50 до 150 евро“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) С глоба в размер от 50 до 150 евро се наказват родители, които не осигуряват присъствието на децата си в поне 70 на сто от:

1. педагогическите ситуации, предвидени за възрастовата група – за децата, подлежащи на задължително предучилищно образование, записани в целодневна, полудневна или почасова форма на организация в детска градина или училище,

2. сбора на задължителните и избираемите учебни часове от училищния учебен план – за децата, подлежащи на задължително училищно образование, записани в дневна, вечерна, дистанционна или комбинирана форма на обучение в училище;

3. учебните часове, предвидени в учебната програма за обучение в подготвителния езиков клас или в допълнителното обучение по чл. 124, ал. 4.“

3. Алинея 3 се отменя.

4. В ал. 4 думите „от 100 до 500 лв.“ се заменят с „от 100 до 500 евро“.

§ 29. В чл. 348, ал. 1 думите „от 5000 до 10 000 лв.“ се заменят с „от 5000 до 10 000 евро“.

§ 30. В чл. 349, ал. 1 думите „от 1000 до 5000 лв.“ се заменят с „от 1000 до 5000 евро“.

§ 31. В чл. 350, ал. 1 думите „от 5000 до 10 000 лв.“ се заменят с „от 5000 до 10 000 евро“.

§ 32. В чл. 351 думите „от 1000 до 5000 лв.“ се заменят с „от 1000 до 5000 евро“.

§ 33. В § 1 от Допълнителните разпоредби се създава т. 13а:

„13а „Конфесионално обучение“ е обучение за основните положения на религиите на признатото източноправославно вероизповедание, като и на регистрираните вероизповедания по Закона за вероизповеданията с повече от 8 на сто на самоопределилите се към съответното вероизповедание лица спрямо общия брой на

преброените лица при последното преброяване на населението по данни на Националния статистически институт.“.

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 34. Предоставянето на езикова подкрепа под формата на подготвителен езиков клас започва от учебната 2027-2028 година.

§ 35. Обучението по учебния предмет Добродетели и религии в училищата започва от учебната 2028-2029 година за учениците, които постъпват в I клас, като през следващите години се въвежда последователно в съответствие с държавния образователен стандарт за учебния план.

Законът е приет от 52-то Народно събрание на и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

/МИХАЕЛА ДОЦОВА/

Димитър Зоробидт
Иван Маврачиев
Здравко Огнянов
Красимир Иванов
Иван Димитров
Здравко Вилт
Александър Узунов
Димитър Петков
Тихомир Крестов
Славия Христова
Иванка Вълкова
Димитър Петров

Дееменова Косова
Иван Велел

Румяна Дикова - Абрамид

Нели Карабачеви

Табанин Косача

Натка Косан Романова

Мирена Турнева-Иванова

Мисва Димитрова Вилкова

Стефан Загорев - Серафим

Владимир Петров Ракел

Явор Пашински

Нели Андреева

Васил Филев

Симеон Михайлов

Николетта Серван

Мирена Недева

Стефан Ракел

Георги Кумар

Веселин Монгенов - Тая

Александра Ракел
Нели Димитрова

Георгий Илич

Вера Петровна

Мария Пугачева

Евгений Денисов

МОТИВИ

към проект на Закон за изменение и допълнение на
Закона за предучилищното и училищното образование

1. Причини, които налагат приемането на законопроекта

Макар и към момента Законът за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) да предвижда редица мерки, насочени към ефективното усвояване на български език като предпоставка за успешното овладяване на основни умения и ключови компетентности, резултатите от националните външни оценявания и от участието на България в международни изследвания недвусмислено показват нуждата от по-фокусирана езикова подкрепа. Независимо от въвеждането на задължително предучилищно образование и предоставянето на обща подкрепа за усвояване на български език още преди постъпването в училище, част от децата постъпват в първи клас, без да владеят езика в достатъчна степен за успешно по-нататъшно обучение.

Наред с това, като съществено предизвикателство за настоящото развитие на обществото се откроява нуждата от повече и ежедневни усилия както от страна на родителите и обществото, така и от страна на образователната система за ценностното формиране на личността. Възпитанието в добродетели е първостепенна задача на обучението по всеки общообразователен предмет, но наред с това настоящият проект за изменение и допълнение на ЗПУО предвижда обособяването и на отделен учебен предмет – *добродетели и религии*, насочен към формиране на устойчива нравствена култура, морална преценка и разбиране на различни гледни точки.

2. Цели, които се поставят

Анализите на образователната система през последните години показват устойчиво нарастване на броя на децата и учениците, които постъпват в детската градина или училище без достатъчна степен на владеење на българския език. Това затруднява усвояването на учебното съдържание по всички учебни предмети, ограничава възможностите за пълноценно участие в образователния процес и създава предпоставки за образователни дефицити, които се натрупват във времето.

Недостатъчното владеење на българския език засяга различни групи деца и ученици – деца, за които българският език не е майчин, ученици, завръщащи се от чужбина след

продължително пребиваване в друга образователна система, както и деца и ученици с предоставена временна или международна закрила. Общото между тези групи е необходимостта от навременна и целенасочена езикова подкрепа, която да гарантира равен достъп до качествено образование и успешна образователна интеграция.

Поради това с проекта на закон се предлага създаването на цялостна нормативна уредба на езиковата подкрепа в системата на предучилищното и училищното образование. Предвижда се степента на владение на българския език да се установява чрез стандартизирани инструменти по ред, определен в държавния образователен стандарт за усвояването на българския книжовен език. Това ще позволи своевременно идентифициране на потребностите на всяко дете или ученик и предоставяне на подходяща подкрепа според установеното ниво на езикова компетентност.

Като част от тази политика се предвижда въвеждането на нова форма на езикова подкрепа – подготвителен езиков клас преди постъпването в първи клас. Целта е децата, които не владеят български език в степен, необходима за успешно включване в началния етап на основното образование, да придобият базисните езикови умения, необходими за ефективно участие в учебния процес. По този начин се създават предпоставки за по-успешна адаптация към училищната среда, за по-добри образователни резултати и за ограничаване на риска от ранно натрупване на обучителни затруднения.

Предвижда се подготовката в подготвителния езиков клас да се осъществява по учебна програма, утвърдена от министъра на образованието и науката. Обучението ще може да се организира в дневна, индивидуална или дистанционна форма според възможностите и конкретните потребности на учениците. Създава се и възможност за продължаване на езиковата подкрепа след постъпването в първи клас, когато това е необходимо за постигане на пълноценно включване в образователния процес.

Предлаганите промени целят да осигурят навременна превенция на обучителните затруднения, произтичащи от недостатъчното владение на български език, да подобрят образователните резултати на учениците и да създадат условия за ефективна интеграция на всички деца в системата на предучилищното и училищното образование. Чрез тях се укрепва принципът на приобщаващото образование и се гарантира реално равенство на възможностите за достъп до качествено образование.

Друг съществен акцент в настоящия проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование е включването на учебния предмет *добродетели и религии* като част от задължителните учебни часове в учебния план. Изучаването на предмета ще става по утвърдени от министъра на образованието и науката алтернативни учебни програми с елементи на конфесионално обучение (с акцент върху религиите, като религия – православие или религия - ислям) или без елементи на конфесионално обучение (с акцент върху добродетелите – етика и гражданско образование).

Изборът по каква учебна програма да се обучава ученикът, ще се прави от него самия и от родителите му (съгласно нормативната уредба). С цел да се осигури в максимална степен реализацията на избора, за обучението по *добродетели и религии* се предвижда възможност за делене на паралелката на групи. В случай че няма достатъчно ученици за сформирането на група за обучение по учебна програма без елементи на конфесионално обучение, се допуска индивидуално обучение за ученик, избрал обучение по тази програма.

С оглед спецификата на предмета по него няма да се пишат оценки.

Въвеждането на учебния предмет *добродетели и религии* цели възпитание в добродетели и изграждане на устойчива ценностна система у подрастващите.

Проектът предвижда въвеждането на новия учебен предмет *добродетели и религии* да става последователно, като през учебната 2028-2029 година се започне от 1. клас. Отлагателният период е необходим за разработване и утвърждаване на учебните програми, за създаване и одобряване на учебниците и за квалификация на учители за преподаване на предмета.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на закона

За прилагането на законопроекта ще бъдат необходими допълнителни организационни и финансови ресурси, които по предварителни прогнози възлизат на около 3 млн. евро годишно.

Въвеждането на подготвителния езиков клас и разширяването на дейностите по езикова подкрепа налагат разработването на стандартизирани инструменти за оценяване на езиковите компетентности, създаването на учебни програми и учебни помагала, както и осигуряването на необходимите финансови и кадрови ресурси за реализиране на обучението.

В допълнение следва да се предвидят и разходи, свързани с разработване и утвърждаване на учебни програми, оценяване и одобряване на учебници по учебния предмет *добродетели и религии*, квалификация на учители.

Необходимите средства следва да бъдат осигурени от държавния бюджет, както и през други финансови инструменти – национални и/или европейски програми и проекти.

Конкретните финансови параметри ще бъдат определени при изготвянето на съответните подзаконови нормативни актове и при планирането на средствата по държавния бюджет за съответните години.

4. Очаквани резултати

Очаква се приемането на законопроекта да доведе до:

- по-ранно установяване на езиковите затруднения при децата и учениците;
- подобряване на владеенето на български език от учениците с езикови дефицити;
- по-успешна адаптация и интеграция на деца, завърнали се от чужбина, както и на деца с временна или международна закрила;
- повишаване на образователните резултати и намаляване на риска от отпадане от образователната система
- развитие на нравствени, социални и граждански компетентности у учениците;
- по-добро познаване на религиозното и културното наследство и формиране на уважение към различните традиции и убеждения;
- подобряване на цялостното качество и ефективност на образователния процес.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

С проекта на Закона за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование не се въвеждат разпоредби от европейското право, поради което не се налага анализ за съответствие с европейското законодателство.

Законопроектът е съобразен с основните принципи на правото на Европейския съюз относно правото на образование, недискриминацията, свободата на мисълта, съвестта и религията, както и защитата на културното и езиковото многообразие.

Мерките за езикова подкрепа са в съответствие с европейските политики за приобщаващо образование, равен достъп до образователната система и успешна интеграция на деца от различен езиков и културен произход.

Предвидените разпоредби относно учебния предмет *добродетели и религии* не променят светския характер на образованието и гарантират свободен избор между различни учебни програми при зачитане правата на родителите и учениците.

Предлаганият законопроект не въвежда разпоредби, произтичащи пряко от актове на Европейския съюз и не противоречи на действащото европейско законодателство.

Предложеният законопроект създава условия за едновременно укрепване на ценностното възпитание и подобряване на езиковата подготовка на децата и учениците. Чрез балансиран подход се гарантират както свободата на избор и светският характер на образованието, така и необходимите механизми за успешно овладяване на българския език и пълноценно участие в образователния процес. Това ще допринесе за повишаване качеството на образованието, за по-добрата социална интеграция и за развитието на активни и отговорни граждани.

Димитър Зоравилов

Иван Любомиров

Здравко Огнян В.
Красимир Иванов

Димитър Димитров
Владимир Вилх

Александър Чужнов

Данчо Петков
Тихомир Крестов

Славия Христова

Иван Вълков

Димитър Петров

Десислава Костова

Иван Василев

Румяна Янкова-Абрамова

Нели Карабахчиев
Дабинна Козарева

Фатме Касим Франков
Мирена Гизлева-Иванова

Милеве Зумитрове Вранови
Стефан Захаров-Серафимов

Владимир Петров Рачков
Явор Пачимаски

Нели Андреева
Васил Филев

Симеон Ивков

Нихан Юзерган

Милена Невел

Стефан Рачков

Богдан Кузманов

Весела Мончева-Кавс

Александер Милков
Димитр Милков

Георги Милев
Зора Петрова

Мартин Петров
Евгений Денков

Предварителна оценка на въздействието

на Закон за изменение и допълнение на

Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)

I. Основания за законодателната инициатива

Законопроектът е насочен към повишаване на качеството, приобщаващия характер и ефективността на системата на предучилищното и училищното образование чрез две основни групи мерки – създаване на цялостна нормативна уредба за системна езикова подкрепа на децата и учениците, които не владеят добре българския език, и към въвеждане на нов учебен предмет „Добродетели и религии“.

Предложенията за изменение и допълнение на ЗПУО предвиждат мерки за преодоляване на езиковата бариера пред децата и учениците, които не владеят достатъчно добре български език. През последните години расте броят на децата и учениците, които постъпват в училище без добро владение на български език, което затруднява усвояването на учебното съдържание по всички учебни предмети и води до бързо натрупване на образователни дефицити. Проблемът засяга различни групи – деца, за които българският не е майчин език, ученици, завърнали се от чужбина, както и деца с временна или международна закрила. С проекта на закон се предлага създаване на цялостна нормативна уредба за езикова подкрепа, включително въвеждане на подготвителен клас с интензивно изучаване на български език преди първи клас. Обучението ще се осъществява по утвърдена от министъра на образованието и науката програма и ще продължи под формата на обща подкрепа и след постъпването в първи клас, ако е необходимо. Законопроектът ще допринесе за подобряване на владенето на български език, което ще улесни интеграцията и ще намали риска от отпадане от училище.

Наред с това, законопроектът се фокусира и върху друг съществен проблем – нуждата от засилване на възпитателната роля на училището. Въвеждането на учебния предмет „Добродетели и религии“ ще осигури системно и последователно обучение, насочено към формирането на ценности и морални добродетели, чрез който ще се работи и за придобиване на различни групи компетентности – комуникативни, личностни, социални и граждански, умения за учене.

II. Заинтересовани страни

- Учениците и техните родители;

- Учители, директори и други педагогически специалисти;
- Детски градини, училища и центрове за подкрепа за личностно развитие;
- Министерството на образованието и науката;
- Общини;
- Неправителствени организации и граждански инициативи;
- Представители на социалните услуги.

III. Анализ на разходи и ползи

За прилагането на законопроекта ще бъдат необходими допълнителни организационни и финансови ресурси, които по предварителна оценка биха били от порядъка на 3 млн. евро годишно, основно за осигуряване на езикова подкрепа за овладяване на български език. Необходимите средства следва да бъдат осигурени от държавния бюджет, както и чрез други инструменти – национални и/или европейски програми и проекти.

В дългосрочен план се очаква предлаганите мерки да окажат положително социално въздействие чрез повишаване на качеството на образованието, подобряване на образователните резултати, ограничаване на риска от отпадане от образователната система, по-успешна интеграция на деца и ученици от различен езиков и културен произход, както и формиране на активни, отговорни и толерантни граждани.

IV. Административна тежест и структурни промени

Не се очаква законопроектът да създаде допълнителна административна тежест за гражданите и бизнеса. Новите задължения са насочени основно към компетентните държавни и общински органи и към институциите в системата на предучилищното и училищното образование и произтичат от необходимостта от организация на образователния процес.

V. Въздействие върху нормативната уредба

Предложеният законопроект не влиза в противоречие с действащото законодателство. За ефективното му прилагане ще се наложат изменения и допълнения в отделни подзаконовни нормативни актове, свързани със Закона за предучилищното и училищното образование.

VI. Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие

Предложеният законопроект е насочен към осигуряване на равен достъп до образование на всички деца и преодоляване на образователните неравенства, за да може всяко дете да развие своя потенциал. Тези мерки са част от по-широката политика за балансирано демографско развитие, насочена към създаване на условия за задържане на младите хора в страната.

Христо Златев

Иван Мелбаев

Здравко Огнянов

Кристиан Иванов

Димитър Златев

Златин Рогов

Александър Узунов

Данаил Петков

Тихомир Крешев

Славия Христова

Иван Вучков

Димитър Петров

Зорница Косинова

Иван Вачев

Румяна Иванова-Хранова

Угас Карабакиев

Иван Козачев

Злати Касан

Мирена Гилева-Иванова

Милена Кумарова

Владимир Вранков

Стефан Златков-Серафим

Владимир Петров Раков
АВор Пашинин

Нелли Андреева
Василий Филев

Симеон Цванов

Нухан Юзерган

Милена Петрова

Стефан Раков

Георги Кузнец

Василий Момбев-Тов

Александер Петров

Юлия Англин

Георги Цинев

Вара Петрова

Мария Петрова
Евлия Денчев